

KANISA NA SACRAMENTI

Kanisa na Sacramenti: Muhtasari

Maelezo Mafupi —

DARASA #1:

- I. Utangulizi wa masomo.
- II. Kanisa:
  - A. Mafundisho ya Agano jipya.
  - B. Mfano wa kawaida wa Kanisa.

DARASA #2:

- II. Kanisa: (inaendelea.)
  - C. Kanisa ni nini?
  - D. Kielezo kibiblia cha Kanisa.

DARASA #3:

- II. Kanisa: (inaend.)
  - D. Kielezo kibiblia cha kanisa.
- III. Sacramenti:
  - A. Ubatizo.

DARASA #4:

- III. Sacramenti: (inaend.)
  - A. Ubatizo.
  - B. Chakula cha jioni cha Bwana.

DARASA #5:

- III. Sacramenti: (inaend.)
  - B. Chakula cha jioni cha Bwana.
- Mtihani.

KANISA NA SACRAMENTI

Kanisa na Sacramenti: Muhtasari

Maswali yenye pointi 20 yanoyoweza

- 1) Chagua tatu kati ya mifano ya kawaida ya kanisa na ueleze moja moja kwa kueleza ubaya na uziri wao (uk. 87).
- 2) Chagua mojawapo ya kielezo kibiblia cha Kanisa na ufafanue na kuieleza (uk. 89-95).
- 3) Hoji maana ya ubatizo ukieleza kilekilicho na kile kisicho (uk. 199-101).

Maswali yenye pointi 20 yanayoweza

- 1) Je, mfano wa kanisa kama kikundi inawezaje kuwa mbaya (uk. 87)?
- 2) Tafsiri neno "kanisa" (uk. 88, 89).
- 3) Toa maandiko ambayo yanaweza kuunga mkono mfano wa Kanisa wa "jamii ya Mungu (uk. 89).
- 4) Tafsiri neno "ubatizo" (uk. 97).
- 5) Kwa nini kinaweza kusemwa eti tumbukio ndio njia imara ya kubatiza mtu? (uk. 98).
- 6) Je, tunajiona je tu kiila chakula cha jioni cha Bwana (uk. 104)?

KANISA NA SACRAMENTI

I. Utangulizi wa masomo.

Maelezo Mafupi —

A. Kanisa .

1. Kiini cha habari cha "kanisa kina weza kufunwa katika njia tofauti kwenye masomo haya tunataka kusoma umbo la kanisa. Kanisa ni nini? Tunawezaje kufafanua kanisa?
2. Lengo letu litakuwa katika kujifunza mifano tofauti katika Biblia ilio tumiwa kueleza kanisa na kazi yake.

B. Sacramenti.

1. Tutasoma ubatizo.
2. Tutasoma pia chakula cha jioni cha Bwana.

II. Kansia.

A. Kujifunza Agano jipya.

1. Injili.
  - a. Mt 16:18.
  - b. Mt 18:15-17.
2. Yalio baki katika Agano Jipya.
  - a. Mtd 2:41-47; 4:32-37; 5:11; 8:1-3; 9:31; 11:19-26; 12:1-5; 14:27; 15:3, 4, 41; 16:5; 18:22, 23; 20:28.
  - b. Warum 12:4, 5; 16:5; 16:16; 16:23.
  - c. 1 Wakor 1:2, 9; 3:16, 17; 7:17; 10:32; 11:16-22; 12:12-27; 14:12; 15:9; 16:19.
  - d. 2 Wakor 13:14.
  - e. Wagal 1:1, 2, 22; 6:16.
  - f. Wefes 1:22, 23; 2:19-22; 3:10; 3:21; 5:23-32.

KANISA NA SACRAMENTI

Maelezo Mafupi —

- g. Wakol 1:18, 24; 4:15, 16.
- h. 1 Wathes 2:14.
- i. 2 Wathes 1:4.
- j. 1 Tim 3:14, 15.
- k. Filemon 1:2.
- l. Waheb 12:22-24.
- m. 1 Pt 2:4-10.
- n. 1 Jn 1:3-7.
- o. Ufunuo 1:4; 2; 3; 22:16, 17.

B. Mifano ya kilasiku ya kanisa (Maono ya watu kuhusu kanisa).

Wazo la kujadiliana

Soma picha ifuatayo na uendeleze mjadiliano na matumizi.

Soma picha ifuatayo na uendeleza mjadiliano na matumizi Hata kama ni kwa uzuri ama ubaya, haya ndio mojawapo ya mifano ya kanisa iliopo sasa?

Tazama uzuri wa kila mfano. Mfano unawezaje ku saidia watu waone kanisa na ukristo sawa sawa?

Pia tazama ubaya unao letwa na mfano kwa kuharibu kile kanisa ilicho. Mfano unajaribu aje kuharibu nia ya kweli ya kanisa? Kwa mfano watu wengi huona kanisa kama gereza kwa kweli, kanisa yafaa ionwe kama nafasi pa ulinzi na nguvu. Lakini, je, kanisa iko kwenye kujitetea. Tazama Mt 16:18 ni mkinzani ambaye anamilango mkubwa!

KANISA NA SACRAMENTI

MFANO	MZURI	MBAYA
Kituo cha	1) Huendeleza na kutia lengo kwenye tumaini kanisani. 2) Kuna uoga kidogo wa kifo. 3) Kuna kupeana kuzuri kwa wengine.	1) Nia ya kushikilia badala ya gari kushinda. 2) Ina weza kukataa nguvu na matunda ya kanisa. 3) Watu wanaweza kuwa wavivu
Tegemeo	1) Ni kweli; kwa mfano tazama Wagal 6:2. 2) Nikweli eti tu wanyonge na tunahitaji Yesu.	1) Kuna nia ya kutumia kanisa kwenye hali ambazo huhitaji uwezo wako. 2) Kukosa washindi.
Tikiti	1) Ukanisa ni motokaa inayo tumiwa ku leta watu kwa Yesu	1) Kufahamu vibaya eti kuna wokovu kupitia kanisa.
Gereza	1) Ulinzi kwa Mungu. 2) Kutegemea Mungu. 3) Nguvu ya kundi.	1) Fikira eti kanisa ni timu ya kuingia. 2) Watu hawa achigereza.
Kituo cha hewa	1) Kanisa ya faa na yaweza kuwa mahali pa kuyazwa	1) Kunaweza kukosa uthabiti (vipeo)
Kimbilio	1) Kukubali na ulinzi.	1) Fikira ya kuhepa.
Mahali pa umati	1) Ushirika na umati. 2) Huduma kwa wenyeji.	1) Kuna fikira ya kuwa kilabu na kusahau wengine.
Jumba la michezo	1) Kanisa hutazamwa kama ma hali pa furaha na panapo Julikana sana	1) Kuna fikira ya kuwa kama ulimwengu

Maelezo Mafupi —

1. Watu wengi hufikiri kanisa sio kitu kingine bali nyumba. Walakini kanisa sio nyumba, kanisa ikiwa ni nyumba tu ina maanisha eti hakukua na kanisa katika karne ya nne. Makanisa ya kale haya ku kutania kwenye nyumba. Yalikutania makaoni.
  - a. Swali linalo pendwa sana na watu huwa "kanisa yako iko wapi?"
  - b. Wakisema "kanisa" hufikiria "Jumba."

KANISA NA SACRAMENTI

Maelezo Mafupi —

2. Watu wengi hufikiri eti kanisa ni madhehebu. Wanaichukua kuwa kikundi au matengenezo.
  - a. Swali wanalo penda ni "Nini jina la kanisa yako?"
  - b. Wakisema "Kanisa" wana fikiri matengenezo."
3. Wengine wanafikiri Kanisa jana huduma ya mshahara. Wakasisi walio tiwa mkono wako kanisani. Wengine wanaweza kusaidia wakati mwingine, lakini hawako kanisani. Wanafikiri kanisa ni kazi ya mshahara ama biashara.
  - a. Swali wanalo penda ni "Je, anwani yako ni?"
  - b. Wakisema kanisa wanafikiri ni kazi ya mshahara."

Wazo la Kujadiliana

Je, historia ama utamaduni wako uligeuzaje kufahamu kwako kwa "Kanisa" Kitu gani kinacho tokea wakristo wakifahamu kanisa kuwa Jumba, matengenezo au kazi ya mshahara?

C. Je, Kanisa ni nini?

1. Neno "Kanisa" katika ugriki ni ekklesia. Ina sehemu mbili.
  - a. "ek" - maana "nje ya".
  - b. "klesia" - maana "kuitwa".
2. Katika Agano Jipya, "eklesia" imetumiwa katika sehemu nne tofauti.
  - a. Kanisa ya ulimwengu (watu wote) (taz Waefeso 1:22; 3:10, 21; 1 Wakor 10:32; 12:28; Wafil 3:6; Wakol 1:18, 24).
  - b. Kanisa ya kawaida (taz Warum 16:1; 1 Wakor 1:2; 1 Thes 1:1; Wakol 4:16).

KANISA NA SACRAMENTI

- c. mukutano wa Waamini kwa kuabudu (taz 1 Cor 11:18; 14:19, 23).
  - d. Mahali pa mkutano makao (taz Rom 16:5; 1 Wakor 16:19).
3. Maana ya neno katika nyakati za Paulo ili kuwa ni pamoja na mkutano wa wale walio itwa. Kwa hivyo kanisa ni mahali pa mkutano ya watu walio kutoka ulimwenguni.

Maelezo Mafupi —

D. Aina ya kiBiblia ya Kanisa¹.

- 1. Watu wa Mungu au Jamii ya Mungu.
  - a. Hii ni kweli kuanzia Agano la kale, toka Kut 6:6, hadi mwisho wa Agano Jipya Ufu 21:3.
  - b. Israeli inaonwa kama watu wa Mungu (taz Hos 11:7; Zab 100:3).
  - c. Kanisa inaonwa kama Watu wa Mungu (taz 1 Pt 2:10; 1 Wakor 3:9).
  - d. Tunaweza kusema eti kwa kiroho Kanisa ni Isreali mpya (taz Warum 9:6-8; Gal 3:6-8; Gal 6:16).
  - e. Hivyo kanisa ina jukumu la Israeli. Ina jukumu kwa watu wa Mungu.
    - 1) Lazima linue Mungu kwa maneno na matendo (taz Kumbu 4:5, 6; 1 Pt 2:9,11; Mt 5:14-16).
    - 2) Lazima imtukuze Mungu kwa maisha (taz 2 Wakor 6:16-18; Tit 2:11-14).

KANISA NA SACRAMENTI

Maelezo Mafupi —

- f. Lazima tukumbuke eti kanisa ni watu wa Mungu.
- 1) Sio mtu wa Mungu (hata kama ni kweli eti kila mkristo ni hekalu ya Roho mtakatifu).
  - 2) Kanisa ni pamoja na wakristo ama "watukufu" kama vile Agano Jipya huwa taja.
    - a) “Mtukufu” imeandikwa mara 61 katika Agano Jipya.
    - b) Mara nyingi ni "Watukufu" (kwa wingi).
  - 3) Kanisa sio tu mwamini mmoja.
    - a) Ni kundi la waamini.
    - b) Ni **Jamiiya** Mungu.
  - 4) Kwa hivyo, maelezo ya maisha ya Kanisa imejazwa na vitu vya "mmoja kwa mwingine".
  - 5) Watu wa Mungu ni jamii ya Mungu (taz 1 Yn 1:3; Gal 3:29).
  - 6) Watu wa Kanisa ni watoto wavulanana wasichana wa Mungu. Kwa hivyo, wao ni wandugu na wadada (Eph 2:19).

Wazo la kujadiliana

Kitu gani kinacho tokea kwa maono ya Mkristo kuhusu kanisa wakiaanza kufahamu eti kanisa ni jamii, ambayo ina wandugu na wadada katika Kristo? Maono haya yatageuzaje maisha yao?

KANISA NA SACRAMENTI

2. Mwili wa Kristo.

Maelezo Mafupi —

- a. Wazo la "mwili" Kwa kigiriki ni umoja wa kitu kilicho na watu tofauti.
- b. Paul alitumia maelezo haya ya Kanisa kuhimiza:
  - 1) Umoja kati ya Kanisa na Yesu Christo.
  - 2) Umoja kati ya watu kanisani.
- c. Neno “mwili wa Kristo” lime tumiwa:
  - 1) Ku tafsiri sadaka ya Yesu msalabani (taz Rom 7:4; Heb 10:10).
  - 2) Ku tafsiri umoja wa chakula chajioni cha Bwana (taz 1 Kor 10:16; 11:23-29).
- d. Tuna weza kuona wazo la mwili wa Kristo wazi katika Yn 15:1-6.
  - 1) Mwili ambao hauna kichwa ni kiwete.
  - 2) Matawi bila mzabibu yana nyauka (mst 6).
  - 3) Kanisa bila Yesu ni bure (mst 5).
- e. Yesu ndie kichwa cha Mwili (taz Eph 1:22, 23; Kol 1:18).
  - 1) Mwili unategemea kichwa.
  - 2) Mwili unanyenyekea maagizo kutoka kwa kichwa (taz eti sehemu ya mwili ilio kiwete ni hivyo sababu haiwezi kuitikia kionyo kutoka ubongo).
- f. Pengine, matumizi muhimu ya mwili wa Kristo ni hitaji la Kanisa kwa umoja (taz 1 Kor 12:12, 20). Kumbuka: Mwanzo wa umoja ni upendo.

KANISA NA SACRAMENTI

Maelezo Mafupi —

- g. Wazo la mwili wakristo humanisha eti kuna umoja kanisani. Kuna sehemu tofauti zenye kazi tofauti. Hata hivyo hufanya pamoja (taz Rom 12:4-8 na 1 Kor 12:14). Kila mmoja lazima afundishwe kufanya sehemu hii. Kila moja lazima atoe huduma (Eph 4:11-13).
- h. Kujitoa kwa kila moja ni cha muhimu. Kila mmoja nategemea wengine (taz Efes 4:16 na 1 Kor 12:22, 26).
- i. Vipya via roho ni vya muhimu katika muili Kristo. Kila mmoja lazima atumie upaji au vipaji kuinua mwili (taz Warum 12:6 na 1 Kor 12:7).
- j. Kanisa ni mwangaza wa ulimwengu kwa sababu ni mwili wa Christo, ambaye ni mwangaza (Yn 8:12). Christo huendeleza huduma yake kupitia mwili wake.

Wazo la Kujadiliana

Kama viongozi tukiamini kweli eti kanisa ni mwili wa Kristo, hiyo inamaanisha lazima tuache vipaji vya kila mtu kutumiwa na kuendelezwa. Lazima tuendeleze umoja katika hayo kwa kufundisha mwili kufanya pamoja. Jadili njia ya kuinua mazingira ya "mwili".

3. Ku jenga Mungu ama Hekalu ya Mungu.

- a. Christo ndio mtimizo wa patakatifu na Hekalu (taz Heb 9:11-24 na Yn 2:19-22).
  - 1) Hivyo, Kanisa ni nyumba ya Mungu (taz Heb 3:6 na 1 Tim 3:15).
  - 2) Ni Hekalu takatifu (taz Eph 2:21 na 2 Kor 6:16).
  - 3) Kanisa ni mahali Mungu na roho wanapokaa (taz Eph 2:22 na 1 Kor 3:9, 16).

KANISA NA SACRAMENTI

- b. Maelezo haya hutia lengo katika uwepo wa Roho mtakatifu kanisani (taz Yn 14:17, 23 na 1 Kor 3:16). Fahamu: Roho mtakatifu ha husiani na hali ya mahali pa mkutano. Kwa bahati mbya, watu wengine hutumia maelezo haya ya Kanisa kueleza matakwa yao kimwili ya kujenga nyumba za bei ya juu.
- c. Kanisa ikiwa Jengo, lazima kuwepo na mwandishi wa ramani za majengo. Mwandishi ni Yesu (Mt 16:18). Yeye ndie mjenzi na vifaa vya kujenga.
  - 1) Yesu ndio msingi wa Jengo (1 Kor 3:11).
  - 2) Yesu ndio mawe ya kuta inapokutana (1 Pt 2:4-8; Kol 2:6; Efes 2:20-22). Yesu ndie kati ya maisha ya Kanisa.
- d. Wazo la Kanisa kuwajengo na Hekalu husoza dole kwenye ukweli eti Kanisa ni pamoja na "makanisa madogo" mengi."
  - 1) Mkristo ni mojawapo ya mawe inayo tumiwa kwa kujenga nyumba ya Mungu (1 Pt 2:5).
  - 2) Pia tunaona umuhimu wa umoja. Kila mtu lazima afanye.
- e. Mwishowe, tuseme eti maelezo ya kanisa kama jengo la Mungu hutia lengo katika uwepo wa Mungu kanisani (taz Zech 8:23; 1 Kor 14:24, 25).

Wazo la Kujadiliana

Kuwa mojawapo kwa nyumba ya Mungu (kanisa) lazima tu tazame swali hili:

Je, uzuri wa ujenzi wangu ni aje? Maisha yangu yakoje?

Jukumu langu ni nini kama mojawapo wa nyumba ya Mungu
(taz 1 Kor 3:12-15; 1 Kor 3:17)?

Je ni fanye na nani (taz 2 Kor 6:14-18)?

Maelezo Mafupi —

KANISA NA SACRAMENTI

Maelezo Mafupi —

4. Bibi harusi wa Kristo.

a. Israeli Katika Agano la kale (taz Is 54:1-8; 62:4).

1) Udugu wa nguvu tena wa ndani na Mungu (SS 4:9).

2) Kujitoa na uaminifu (Yer 3; Ez 16; Hos 2:14-20).

b. Kanisa katika Agano jipya (taz Mk 2:18-20; Mt 25:1-13; Ufu 19:7).

1) Usafi na uzuri (Efes 5:22, 23).

2) Kutumikia uaminifu na kujitoa (Rom 7:1-4; 2 Kor 11:2-4; Mt 21:31).

3) Upendo (Ufu 2:1-7).

4) Rutayarisha Bibi harusi kwa harusi (Mt 25:1-13; Ufu 19:6-9).

5. Jeshi la Mungu.

a. Kanisa ni Jeshi kwa sababu kuna vita (taz 1 Tim 1:18; 6:12; 2 Tim 2:3, 4; 2 Kor 10:3; Efes 6:12).

b. Kwa hivyo Kanisa lazima ifahamu adui ninani.

1) Adui sio watu wengine (Efes 6:12).

2) Adui ni pamoja na:

a) Shetani na pepo wake (1 Pt 5:8; Ufu 12:9-17; Mt 12:24).

b) Ulimwengu, ambayo ime tafsiriwa kama chocote kisicho chini ya ubwana wa Yesu. Shetani ndie bwana wa ulimwengu, (taz 2 Kor 4:4; Efes 2:2; Yn 14:30; na 1 Yn 5:19).

c) Miwili yetu amahali yadhambi (taz Rom 8:3-8; Wagal 5:17-21; na Warum 7:14-20).

KANISA NA SACRAMENTI

c. Cha muhimu zaidi, Jeshi lazima limjue mkuu (amri za majeshi yote yanchi).

1) Kristo ndio mkuu wa majeshi.

2) Mkuu wa jeshi anadai desturi nzuri na heshima (Lk 7:1-10).

a) Katika 1 Yn 5:4, tunaona eti imani huleta ushindi vitani. . Katika Lk 7:9, Imani inatafsiriwa kwa njia ya kumnyenyekea mkuu wa Jeshi.

b) Bila kumnyenyekea Yesu, kanisa haiwezi kushinda vita.

3) Jeshi lazima limheshimu kuu, ili wapate kumshinda adui (Yak 4:7).

a) Pia lazima kuweko na kuheshimu viongozi wa kanisa (Heb 13:17).

b) Kutii moja kwa mwingine askari na askari (Efes 5:18-21).

4) Jeshi lazima litambue na litumie mavazi yao (Efes 6:10-20).

5) Jeshi lazima litambue na litumie silaha (2Kor 10:3-5).

a) Maombi na sifa (taz Efes 6:18; Mtd 16:22-30).

b) Msalaba (taz Kol 2:14, 15).

c) Vipaji vya roho (taz 1 Tim 1:18).

d) Ushirika; upatano; Koinonia (taz Eccl 4:9-12; Lk 10:1).

e) Maisha ya heshima (taz 1 Kor 9:25-27).

Maelezo Mafupi —

KANISA NA SACRAMENTI

Maelezo Mafupi —

Wazo la Kujadiliana

Jadili vile maisha yetu yange geuzwa na yafuatayo, tu kishikilia wazo la Kanisa kuwa jeshi la Mungu:

- Kuishi katika mahali pa vita adui anapo ingia
- Vile unatumia saa zako za huru wakati wa vita
- Uzuri wa kunyenyekea na kuti wakuu
- Matokeo ya kuto heshimu wakuu
- Mahitaji ya mafunzo

III. Sacramenti.

Maono ya Mwandishi:

Vile utakuwa ukifundisha juu ya ubatizo na chakula cha jioni cha Bwana. Kutakuwepo na maswali mengi na maono. Kubali maswali na uya itikie kukiwa na wakati. Kumbuka eti viini hivi vya habari havisikilizani, na hivyo usikubali kubishana. Lazima tujiheshimu sisi kwa sisi, hata tusipo kubaliana.

A. Ubatizo.

1. Ubatizo katika Agano Jipya.
  - a. Mt 3:13-15; 28:16-20.
  - b. Mk 10:38-40; 16:15, 16.
  - c. Lk 12:49, 50.
  - d. Yn 3:5; 3:22, 23; 4:1, 2.
  - e. Matendo 2:38, 41; 8:12, 13; 8:36-39; 9:18, 19; 10:47, 48; 16:14, 15; 16:25-34; 18:8; 19:3-5; 22:16.
  - f. Warum 6:1-4.

KANISA NA SACRAMENTI

- g. 1 Wakor 1:10-17; 10:1, 2; 12:12, 13; 15:29.
  - h. Gal 3:26, 27.
  - i. WaEfes 4:4-6; 5:26, 27.
  - j. Wakol 2:11, 12.
  - k. Tit 3:5.
  - l. Heb 6:1,2; 10:21, 22.
  - m. 1 Pt 3:18-22.
  - n. 1 Yn 5:6-8.
2. Kwa nini tunayo ubatizo?
- a. INi amri ya Yesu (Mt 3:15; 28:19).
  - b. Kina onyesha ukweli waroho (Warum 6; Wakol 2:10-12). Kina mtambua mwamini na jina lile linalo tumiwa kumbatiza.
3. Je, neno “ubatizo” lamaanisha nini?
- a. Lina maanisha kuzamisha, kuchovya kudidi misha, kutosa ama kugharikisha,.
  - b. Kwa ki Griki neno lina tumiwa kueleza meli iliojaa maji, Wazo la kuzamisha ama kudidimisha linajulikana mno.

Maelezo Mafupi —

Maono ya Mwandishi:

Wazo la "kugharikisha" Lina furahisha likitinganishwa na ubatiszo wa Roho mtakatifu. Nyakati nyingi watu wakipokea ubatizo wa Roho. Wana anguka chini kama vile wame gharikishwa (wengine lutaja haya kufisha katika roho (taz Acts 9:4 pia Yn 18:6). Pointi huleta mabishano na haimaanishwi kugeuza majadiliano yetu kuhusu ubatizo katika maji.

KANISA NA SACRAMENTI

Maelezo Mafupi —

4. Je, watu hubatizwa vipi?
  - a. Kurasharasha... hii yaweza kuwa kweli kwa kusema eti damu ya sadaka ili rasharashwa katika Agano la kale na kufahamu eti hii ilikuwa pamoja na ukombozi.
  - b. Kumwaga--Kanisa ya kale (kama vile imeandikwa katika "Didache", ambayo ni mafunzo ya pamoja kutoka kanisa ya kale) chukua kumwaga kuwa chapili.
  - c. Kuzamisha--njia ambayo iko pamoja na maana ya kweli ya neno, ikisindikizwa na mfano.
    - 1) Ina onekana kama njia ilio chorwa katika Agano Jipya. (taz Yn 3:23; Mk 1:10 ; na Mtd 8:39).
    - 3) Ilikuwa ni njia ya wayahudi walio batiza kabla ya Yoana mbatiza.
    - 4) Ni njia nzuri zaidi kuonyesha kuzikwa kwa mwamini na Kristo (Warum 6:3,4).
5. Ni nani anafaa kubatiza?
  - a. Watu wengi hufikiri eti mtu anaye batiza wengi lazima awe mkasisi alie soma kabisa. Walakini Agano Jipya haifundishi haya kama masomo ya dini (taz Acts 8:38 and Acts 9:17, 18). Je unafikiri nini? Je, uwezo gani anaofaa kuwa nao ili aweze kubatiza
  - b. Hata hivyo mara nyingi wakasisi hubatiza lengo halifai kuwa kwenye yule anayebatiza na maana ya ubatizo.
6. Je, ubatizo huwa lini?
  - a. Ubatizo huja baada ya mtu kutubu (Mtd 2:38) na kuamini (Mtd 8:12).
  - b. Katika Agano Jipya, mtu alibatizwa hapohapo alipo geuzwa (taz Mtd 8:12, 36-38; 9:17, 18; 10:47, 48; 16:33).

KANISA NA SACRAMENTI

Maelezo Mafupi —

c. Kama mwamini, mtu anafaa abatizwe mara moja.

- 1) Walakini, ni maono yangu eti mtu akiwa alibatizwa kabla ya kugeuka, lazima abatizwe tena.
- 2) Hakuna ajabu majini. Ubatizo uko na maana tu ikiwa kila kinacho onyeshwa kiko. Ubatizo ni zaidi ya sherehe ya kidiini.
- 3) Hivyo ubatizo ulio fanya kabla ya kugeuka sio ubatizo. Ku batizwa "tena" hivyo basi ni kweli kubatizwa mara ya kwanza kama mwamiini.

7. Ubatizo ni wapi?

- a. Kwa kweli ubatizo hufanywa mahali kuna maji (Mat 8:36). Walakini sio lazima kuwa katika maji uwingi fulani kama mto, bahari na kadhalika. (taz Mat 10:44-48 na 16:25-33).
- b. Katika Agano Jipya kuna kadiri ya wapi kufanyia ubatizo.

8. Jem, ubatizo maana yake nini?

a. Ubatizo ni:

- 1) Ni alama na muhuri ya muungano ya mtu na Khristo.
  - a) Yeye ni wa Kristo. Yu ndani ya Kristo (Mtd 8:16; Warum 6:3; Gal 3:27).
  - b) Muungano na Kristo ni kifo, kuzikwa na ufufuko (taz Warum 6:3).
  - c) Muungano na mwili wake. Muungano na Jamii ya Mungu (taz 1 Wakor 12:13).

KANISA NA SACRAMENTI

2) Ni alama na muhuri ya msamaha wa dhambi.

- a) Msamaha (taz Mtd 2:38).
- b) Kutukuzwa na kuoshwa (taz Mtd 22:16; Heb 10:22).
- c) Kuzaliwa mara pili na kutiwa uzima mpya (taz Tit 3:5; Warum 6:3, 4, 11).

b. Ubatizo si:

- 1) Ubatizo ni alama na muhuri wa kitu kikweli kitu kilicho pita. Sio sabiki ya kitu hicho.
  - a) Ubatizo hauleti wokovu, msamaha uzima mpya, kuzaliwa mara pili na mungano na Kristo.
  - b) Ubatizo huonyesha eti vitu hivi ni vya kweli maishani mwa mtu.
  - c) Vitu hivi visipokuwa kweli, hapo ubatizo hauna maana. Hakuna majabu majini.
  - d) Alama ina maana tu ikiwa kile inacho onyesha ni kweli. Hivyo si kubalii katika ubatizo wa watoto wachanga (maono ya mwandishi).
- 2) Chawezekana kuokoka bila kubatizwa kumbuka mwizi msalabani (Lk 23:43).

Fasiri ya mwandishi:

Hapo tukumbuke eti hatuwezi kusawazisha ubatizo na tohara ya ki Hebrania. Mhebrania, ali tahiriwa baada kuzaliwa kwa mwili kwa maana alizaliwa ndani ya watu wa Mungu Walakini, hakuna mtu aliyezaliwa Mkristo Mkristo anabatizwa baada ya kuzaliwa kiroho kwa maana anazaliwa kiroho ndani ya watuwa Mungu.

Saa hiyohiyo kinaweza kusemwa eti vile ubatizo wa watoto unafahamiika kama sherehe ya kumtoa mtoto kwa mwili kinaweza kutazamwa kama kweli.

Maelezo Mafupi —

KANISA NA SACRAMENTI

c. Kwa saa hiyo lazima tukumbuke eti ubatizo ni muhimu (taz Mk 16:16; Mtd 2:38; Mt 28:19).

1) Ni amri.

2) Ubatizo humtambulisha mtu na Kristo.

a) Ni ilani ya wazi ya maamuzi na sharti kumfanya Yesu Bwana na mwokozi wako.

b) Kwenye ubatizo. Mtu hutoa wazi maamuzi yake kumfuata Yesu.

c) Sehemu hii ya maana ya ubatizo ni muhimu zaidi na kweli mahali wakristo wanapo dhulumiwa.

d. Mwisho hata kama ubatizo ni alama na muhuj hatu semi eti hakuna kitu kinacho tendeka wakati huo. alama ikiwa na chochote kuonyeho hapo kazi ya alama huwa na matokeo kwenye kitu hicho.

Maelezo ya Mwandishi:

Kwa mfano kusalimu kwa mkono katika tamaduni nyingi huonyesha urafiki/au matakawa ya kuwa rafiki).

Urafiki ukiwa sio wa kweli hapo kusalimu hakuna maana. Urafiki ukiwa wa kweli, hapo kusalimu kuna maana.

Tena kusalimu kwa mkono kunaweza kuleta urafiki. Maana ufanya kilekinacho onyeshwa kuwa na nguvu, ikiwa kile kinacho onyeshwa kipo.

Ni sawa na ubatizo. Tendo la ubatizo huongoza sharti kwa Kristo ikiwa sharti kwa Kristo ilikuwepo.

Maelezo Mafupi —

KANISA NA SACRAMENTI

Maelezo Mafupi —

Weka Mafafanusi ya:

Wazo la kujadiliana

Maliza majadiliano yako kuhusu ubatizo. Jibu swali lolote na ukubali mafasiri.
Kumbuka kuheshimu moja kwa mwengine!

B. Chakula chajioni cha Bwana.

Wazo la Kujadiliana

Ukiwa unasoma maandiko yafuatayo kuhusu chakula cha Jioni cha Bwana endeleza majadiliano kuhusu aina na maelezo ya vitu vinavyo tumiwa (mkate na divai), nani anafaa kutoa hivyo, na maana hasa ya tabia Kanisani.

1. Maandiko ya kusoma.
  - a. Kut 12:1-28.
  - b. Kumbu 16:1-8.
  - c. Ezra 6:19-22.
  - d. Mt 26:17-30.
  - e. Mk 14:12-26.
  - f. Lk 22:7-30; 24:28-35.
  - g. Yn 6:25-59; 21:1-14.
  - h. Mtd 2:42-47; 20:7.

KANISA NA SACRAMENTI

- i. 1 Wakor 5:7-11; 10:3, 4; 10:14-22; 11:17-34.
- j. Fufunuo 19:6-9.
- 2. Historia ya chakula cha jioni cha Bwana.
  - a. Ime inama kwenye chakula cha mwisho Yesu alichokula na wanafunzi wake (Mk 14:17-26 na Lk 22:14).
  - b. Katika Kanisa ya kwanza kilikuwa kinatendeka kila mara (Mtd 2:42, 46).
  - c. Ni amri (1 Wakor 11:24, 25).
- 3. Onyo kuhusu chakula cha jioni cha Bwana (taz 1 Wakor 11:17-34).
  - a. Paulo hutoa kushutumu chakula cha jioni cha Bwana mst. 17-22.
  - b. Ana himiza kushutumu akiliweka katika taa ya matumizi ya kweli ya chakula cha jioni cha Bwana (mst. 23-26).
  - c. Ana dhihirisha maana hasa na matokeo ya kushutumu (mst. 27-32).
  - d. Ana toa maagizo ku komesha kushutumu (mst. 33, 34).

Fahamu: Tazama sehemu ya mwisho yamasomo ya MOTMOT Ushirika Kanisani kuhusu mengi katika kiini cha habari hiki.

Wazo la Kujadiliana

Soma na ujadili picha ifuatayo. Inaweza kuwa kama mfano wa kufahamu chakula cha jioni cha Bwana.

Maelezo Mafupi —

KANISA NA SACRAMENTI

Maelezo Mafupi —

POINT YA KUTAZAMIA	KUHUSIANA NA PASAKA	KUHUSIANA NA MKRISTO	MAANA	MANENO NA MAANDIKO
Kutazama nyuma	Wayaludi wali sherekea pasaka wakikumbuka kile Mungu alichofanya katika kutoka. Sehemu muhimu ya kusherekea ilikuwa ya hadithi . . . makumbusho -- taz Kut 12:24-27, 13, 8.	Chakula cha Bwana cha jioni ni makumbusho ya kile Yesu alichofanya (1 Wakor 11:25). Hivyo, ni wakati wa kutoa shukran" (ambayo ni maana ya neno "eucharist" kwa ki ugreeki -- Mtd 2:42).	Ni makumbusha tuna sherekea chakula cha jioni kwa kuheshimu na kumkumbuka Yesu chakula cha jioni cha Bwana lazima kionyeshe ukweli kamili wa kile Yesu alitufanyia.	1 Wakor 5:7 Lk 22:15 Ukumbusho Karamu ya pasaka Eucharist Chakula cha mwisho
Kujiangalia sisi	Kabla ya siku ya pasaka kulikuwako na siku ya kutukuzwa yote hamira (alama ya uovu yalitolewa nyumbani. Watu wali jitayarisha.	Mkristo lazima ajikague. Lazima ajitukuze kwa kutubu dhambi na kuwa na nia na roho ambayo ni sawa na chakula cha Bwana na msalaba (1 Wakor 11:27, 28 na 1 Wakor 5:7).	Kuchukua chakula cha Bwana ni kusema eti maisha yako ni laini na ya Yesu. Ni kukubali na kuishi maisha ya msalaba. Ni kugawana maisha ya Kristo. Yesu anatualika kula naye. Katika chakula kuna umoja na udugu wa kibinafsi wa ukristo.	Vunja mkate Mwili na damu
Kutazama kandokando yetu	Sherehe ni pamoja na wengine watoto na jamii yote walikuwemo. Pia ilikuwa ni desturi kualika wageni waliokuwa nje ya nyumba yako kwingia na kusherekea.	Chakula cha jioni cha Bwana ni "koinonia" (kugawana), umoja moja kwa mwingine (1 Wakor 10:16; Jude 12; Mat 2:42, 46). chakula kinahitaji tutazamie wengine (1 Wakor 11:17-34). CHAKULA CHA JIONI CHA BWANA NI CHAKULA CHA JAMII YAKE.	Kuchukua chakula cha Bwana ni kusema eti maisha yako yame ungana na ya waamini wengine. Tuna wokovu moja. Hivyo tunakula mkate moja. Tuko katika umoja. Tena tunasema eti tunatoa maisha yetu kama sadaka ku hudumia wengine.	Ushirika mtakatifu Shereheya kirafiki Koinonia
Kutazama mbele na kiti kwenye meza	Mnamo sherehe kulikuwako na tumaini ya wokovu wa mbele Hivyo kulikuwako na kiti cha Elijah kwenye meza.	Katika sherehe la chukula cha jioni cha Bwana kuna tumaini la kurudi kwa Bwana (1 Wakor 11:26; Mk 14:25). Tena kuna tumaini la kurudi kwa chakula cha halisi ya mwana kondoo (Ufu 19:9).	Kuchukua chakula cha jioni cha Bwana ni kusema eti tunaangojea, tumaini na ku tazamia chakula cha Jioni mbinguni. Tunakula na tumaini na kutazamia.	Meza ya Bwana Cha mwana kondoo

KANISA NA SACRAMENTI

4. Mwisho kuhusu chakula cha Jioni cha Bwana.

- a. Kugawana kwa chakula cha Bwana ni kitu kilichowekwa katika maisha ya Mkristo. Lazima kitendeke mara kwa mara.
- b. Vile tumeona kuna njia nyingi za kufahamu chakula cha jioni cha Bwana. Walakini, kitu kimoja ni kweli, hata tuki tazama nyuma ama mbele, sisi wenye ama kando kando, lengo ni kwa mtu mmoja, Yesu Kristo. Hivyo maneno ya 1 Wakor 11:24 hutika rohoni mwetu, "mfanye hii kwa kuni kumbuka."

Maelezo Mafupi —

KANISA NA SACRAMENTI

Maelezo Mafupi —

Kanisa na Sacramenti: Mwisho

¹David Watson, Naweka Imani kwenye Kanisa (Grand Rapids, MI: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1978). Sehemu nyingine za mtirikirko wa mwanza zimetolewa kutoka maandishi ya Watson.